

Benvolguda directora / Benvolgut director:

La Generalitat Valenciana, a través de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, ha participat amb experts i investigadors de l'Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua IDAEA-CSIC i tècnics de l'Associació MESURA en la redacció de la Guía para ventilación en aulas (disponible en: https://www.csic.es/sites/default/files/guia_para_ventilacion_en_aulas_csic-mesura.pdf). Els autors d'aquesta guia, es basen en les últimes investigacions realitzades per la comunitat científica sobre la transmissió del virus SARS-CoV-2 causant de la COVID-19, que conclouen que la reducció del risc de contagi s'aconsegueix disminuint l'emissió i l'exposició a les partícules en suspensió, també anomenades aerosols, susceptibles de contindre virus. L'exposició a les partícules en suspensió es pot reduir mitjançant l'ús de mascaretes, l'augment de la distància interpersonal i, en bona part, mitjançant la ventilació o purificació de l'aire per a eliminar o reduir la concentració de virus.

La guia se centra en aquest últim apartat i mostra com s'han de ventilar les aules per a reduir el risc de contagi per COVID-19 per via aèria, per a la qual cosa dona pautes per a la correcta ventilació de les aules, segons el volum que cal ventilar, el nombre i l'edat dels ocupants i l'activitat realitzada, al mateix temps que planteja solucions i exemples de diferents situacions a les escoles i ofereix les eines per a determinar si la ventilació és l'adequada i els sistemes per a aconseguir-la. Aquesta guia segueix les recomanacions de la Guia de la Universitat Harvard (<https://schools.forhealth.org>, en espanyol en bit.ly/guiaventilacion).

Segons els autors "La ventilació és la renovació d'aire, és a dir, la substitució de l'aire interior potencialment contaminat, amb aire exterior lliure de virus. I la purificació de l'aire consisteix en l'eliminació de les partícules en suspensió, susceptibles de contindre virus". Per això, insisteixen que les activitats en l'exterior són sempre preferibles a les de l'interior. I en el cas que l'activitat haja de ser en espais interiors, és preferible que siga en aules amb ventilació natural, especialment ventilació creuada (finestres i portes en costats oposats) permanent. En cas de disposar de sistemes centralitzats de ventilació, l'aportació d'aire exterior s'ha d'incrementar i la recirculació de l'aire interior s'ha de reduir. Només en cas que no es puga recórrer a cap mesura de ventilació o aquesta siga insuficient, s'ha de purificar l'aire amb equips proveïts de filtres HEPA.

Aquesta guia ha sigut publicada pel Govern d'Espanya en les pàgines web de Presidència (<https://www.lamoncloa.gob.es/serviciosdeprensa/notasprensa/ciencia-e-innovacion/paginas/2020/211020-aulas.aspx>) i del Ministeri de Ciència i Innovació (ciencia.gob.es/stfls/MICINN/Ministerio/FICHEROS/guia_para_ventilacion_en_aulas_csic.pdf)

En sintonia amb aquestes recomanacions, però tenint en compte que la quantitat de factors que intervenen en les solucions que cal adoptar (el volum de l'aula, la superfície i característiques dels buits de ventilació, el nombre i l'edat dels alumnes, el tipus d'activitat, l'orientació, la predominança del vent o la climatologia), es fa recomanable donar unes pautes per a la ventilació de les aules de caràcter general, com s'ha fet ja en alguns països del nostre entorn, i deixar les situacions específiques que requerisquen solucions i càlculs més complexos perquè siguen objecte d'estudis més detallats pels professionals de la ventilació i del tractament de l'aire. Així, per exemple, en la conferència de 29 de setembre de 2020 de la cancellera d'Alemanya i els caps de govern dels estats federals es va acordar establir una estratègia de ventilació per a les aules de caràcter general fonamentada en les recomanacions d'un grup d'experts que, davant de l'arribada del temps fred i la impossibilitat de mantindre les finestres permanentment obertes, van aconsellar una ventilació intermitent consistent a obrir les finestres de les aules de bat a bat cada 20 minuts i ventilar tot el centre educatiu de manera creuada en cada canvi de classe. A això s'afegen la posada en funcionament dels sistemes de ventilació mecànica (individuals o centralitzats) i l'ús de purificadors d'aire dotats de filtres HEPA quan la ventilació natural o mecànica siga insuficient.

Pel que respecta a la seua implantació en els centres docents, la ventilació de les aules ja es fa d'acord amb el que determina el PROTOCOL DE PROTECCIÓ I PREVENCIÓ ENFRONT DE LA TRANSMISSIÓ I EL CONTAGI DEL SARS-CoV-2 PER A CENTRES EDUCATIUS QUE IMPARTISQUEN ENSENYAMENTS NO UNIVERSITARIS EN EL CURS 2020-2021, de manera que es mantenen les aules permanentment ventilades.

Cal assenyalar que totes aquestes recomanacions per a la ventilació de les aules no han de substituir l'ús de mascaretes, el manteniment de les distàncies de seguretat i les mesures d'higiene –que continuen sent necessàries–, sinó que es tracta d'una mesura més que ajuda a reduir el risc de contagi.

En definitiva, de cara a l'arribada de l'hivern, és necessari disposar d'unes pautes senzilles i fàcils d'implantar en els centres educatius de la Comunitat Valenciana, dirigides a procurar la màxima renovació de l'aire i la dispersió de la càrrega vírica com a mesura més efectiva contra el risc de contagi del virus causant de la COVID-19 i, quan això no siga possible, establir els sistemes mecànics de purificació i filtratge de l'aire que, en concurrència amb altres mesures de prevenció, permeten el desenvolupament de l'activitat docent presencial.

En els vostres centres heu hagut d'habilitar altres espais disponibles per a utilitzar-los com a aules amb la finalitat de garantir la màxima presencialitat possible de l'alumnat. En el cas que en aquests espais la ventilació siga insuficient, o per a aquelles aules en les quals en algun moment degut a la climatologia no es puga garantir la ventilació natural suficient, la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport subministrarà als centres educatius públics i privats concertats de la Comunitat Valenciana purificadors amb un baix nivell sonor, equipats amb filtres HEPA H13 aptes per a durar tot el curs escolar.

Pròximament us indicarem el nombre de purificadors que rebreu en cada centre. Aprofitem aquest escrit per a reiterar el nostre sincer agraïment pels esforços realitzats en aquesta situació extraordinària i per la disposició mostrada, així com per la vostra col·laboració en la superació dels nous reptes derivats de l'evolució de la pandèmia que hem d'enfrontar treballant conjuntament per a poder continuar oferint una educació de qualitat a la societat valenciana.

València, 23 de novembre de 2020

Secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional

GUIA PER A LA VENTILACIÓ

EN ELS CENTRES EDUCATIUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

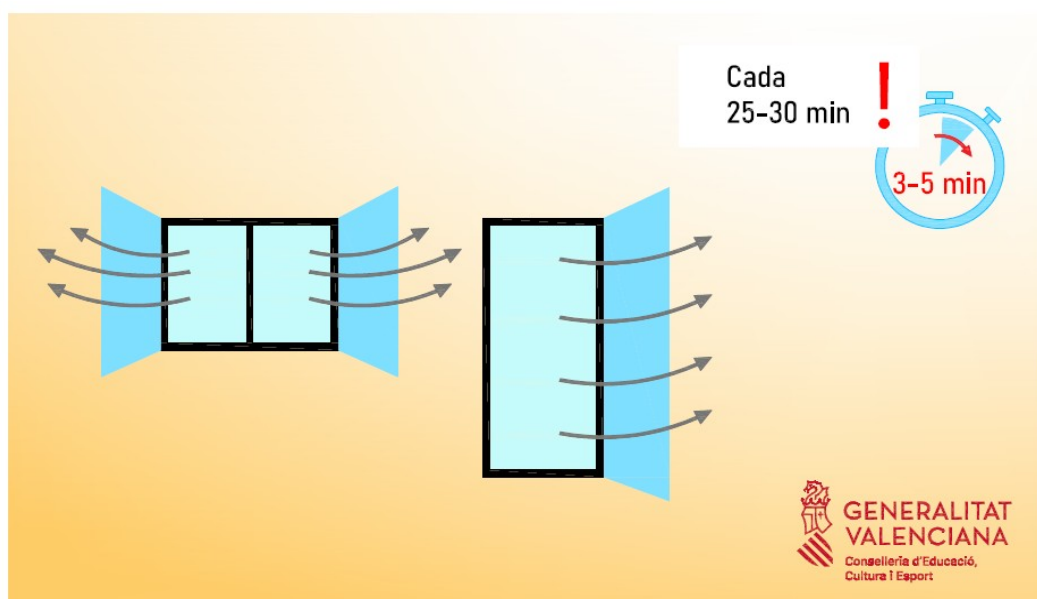
En primer lloc, cal considerar que:

- En períodes de fred, es recomana disposar de roba d'abrigar còmoda, així com seguir les instruccions que s'indiquen en aquesta guia per a equilibrar una ventilació adequada amb una temperatura confortable a les aules.
- Si la ventilació natural no és viable a causa de condicions meteorològiques adverses, es podran implementar solucions mitjançant la purificació d'aire.
- Obrir portes i finestres que donen a espais interiors del centre pot comportar un augment del soroll a les aules. És preferible reduir el soroll als espais comuns que tancar portes i finestres.

1.– Ventilació natural de les aules

Les aules han d'estar permanentment ventilades.

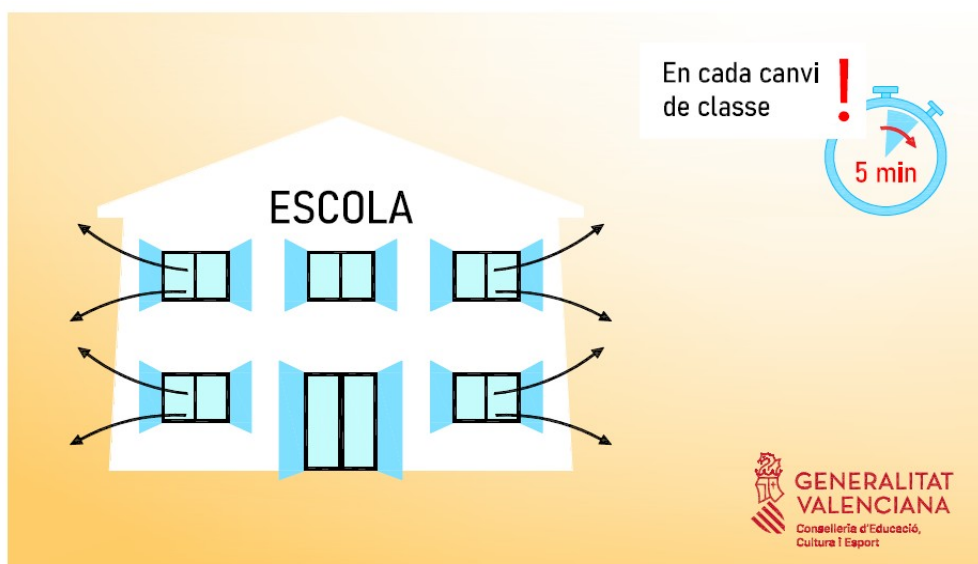
Quan, a causa de la temperatura exterior, el soroll o les inclemències del temps no siga possible mantindre les finestres de les aules obertes, aquestes s'obriran completament cada 25-30 minuts (a l'inici i a mitjan classe) i durant un període de 3-5 minuts.

2.– Ventilació creuada en els canvis de classe

A més de la mesura anterior, i amb la finalitat de garantir la ventilació creuada i la màxima renovació de l'aire, durant els canvis de classe i en les pauses o descansos s'obriran simultàniament –i durant almenys 5 minuts– les portes, finestres i targes (finestres que donen al corredor) de tot el centre educatiu.

Aquestes operacions de ventilació es coordinaran per la direcció del centre i, si és necessari, s'avisarà a través d'un toc específic de senyal acústic o megafonia.

3.– Instal·lacions de ventilació mecànica

Els centres dotats d'instal·lació de ventilació mecànica amb unitats de tractament d'aire (UTA) mantindran aquesta instal·lació en permanent funcionament durant tota la jornada escolar, de manera que garantiran la qualitat de l'aire interior per a la qual estan dissenyades. La direcció del centre s'assegurarà que es fan les inspeccions i revisions tècniques de la instal·lació. En aquests centres podran espaiar-se les operacions de ventilació natural.

4.– Purificadors d'aire portàtils

En aquelles aules o espais sense finestres, o amb ventilació insuficient, s'instal·laran purificadors portàtils d'aire proveïts amb filtres HEPA H13 (*high-efficiency particulate air*). Aquests equips tenen com a missió fer circular l'aire de l'estada a través de filtres formats per fibres molt eficients que retenen els virus, bacteris i altres partícules en suspensió com pols i pol·len.

A causa de la situació d'emergència sanitària provocada per la COVID-19, en els centres educatius s'han habilitat altres espais disponibles per a fer classes docents. En el cas que en aquests espais la ventilació siga insuficient, o per a aquelles aules en les quals en algun moment degut a la climatologia no es puga garantir la ventilació natural suficient, s'utilitzaran els purificadors amb filtres HEPA H13.

Com que aquests equips garanteixen un filtratge eficient de l'aire de l'aula en el termini aproximat d'una classe, poden ser utilitzats de manera alternativa per dues aules, amb la qual cosa es garanteix el filtratge de les dues.